PolitiÄ•ki uzroci krize

30.08.2012

Svaki legalni investitor koji planira da uloÅ¾i svoj kapital u Crnu Goru, mora biti zaintersovan za promjenu ove korupcionaške vlasti. Mi Ä‡emo teško i dugo pregovarati, štiteÄ‡i interes Crne Gore, njenog budÅ¾eta, graÄ‘ana, radnika, vodeÄ‡i raÄ•una o zaštiti prostora, kulturnog naslješÄ‘a, bezbjednosti i prospreitetu graÄ‘ana.

Ekonomija Crne Gore je u stanju slobodnog pada i prethodna vlada nije uspjela ni da dijagnosticira uzroke nagomilanih probema u ovoj oblasti. Ekonomija koja koristi euro kao svoju valutu i koja je brutalno rasprodala strateški vaÅ¾na preduzeÄ‡a, ukinula carinsku zaštitu domaÄ‡e proizvodnje i liberalizovala finansijski sistem, od instrumenata ekonomske politike ima na raspolaganju samo fiskalnu politiku i budÅ¾et.

Nebojša MedojeviÄ‡, Predsjednik PzP-a

Takva pogrešna strategija razvoja, koju ova DPSDP Vlada sprovodi od 2000, bila je svjesno i planirano bazirana na vrlo hazarderskoj ideji da Ä‡e priliv inostranih investcija biti sve veÄ‡i i veÄ‡i i da Ä‡e BDP u kontinuitetu rasti na bazi poveÄ‡anog uvoza, kredita i stranih investicija.

NaÅ¾alost, i pored enormnog priliva novca 2007. i 2008. i investicionog buma i prodaje EPCG 2009, došlo je do pada BDP, a oporavak je veoma spor i baziran na dodatnom zaduÅ¾ivanju drÅ¾ave.

Ova Ä•injenica jasno ukazuje da na strani ponude crnogorska privreda nije mogla da prihvati ovoliki priliv novca na efikasan i optimalan naÄ•in, jer nijesmo imali ni proizvodnju ni projekte Vlade i privatnog sektora koji bi taj priliv novca usmjerio ka proizvodnji i poveÄ‡anju konkurentsnosti naše privrede i izvozu.

Jednostavno, novac je uloÅ¾en u nekretnine, uvoz, potrošnju drÅ¾ave i finansiranje liÄ•nog standarda kroz poveÄ‡anje zarada i zaduÅ¾enja. Došlo je do klasiÄ•ne situacije - pogrešne elokacije sredstava, koja je karakteristiÄ•na za netrÅ¾išne ekonomije i koja teorteski nije smjela ni mogla da se desi u slobodnoj trÅ¾išnoj ekonomiji, u kojoj se poštuju zakoni, garantuje privatna svojina i funkcionišu institucije sistema.

Ipak, kod nas se to dogodilo. Zbog Ä•ega? ImajuÄ‡i u vidu da su interakcije i funkcionsianje trÅ¾išnih mehanizama veoma sloÅ¾eni procesi, nije moguÄ‡e dati jasan i nedvosmilen odgovor na postavljeno pitanje. Ipak, neki odgovori se nameÄ‡u sami.

TrÅ¾išni mehanizmi ne funkcionišu optimalno u drÅ¾avama koje nijesu pravne i u kojima funkcionišu javni ili skriveni monopoli i korupcija.

Nema dileme, da je Crna Gora pod voÄ‘stvom DPSSDP kolacije postala udÅ¾beniÄ•ki primjer dugogodišnjeg planiranog i briÅ¾ljivo raÄ‘enog sistema endemske korupcije koja je od sistemske, sistematske dospjela u završni stadijum koji se u literaturi naziva "zarobljena drÅ¾ava".

Prvi Ä•ovjek reÅ¾ima je uz pomoÄ‡ DPS i SDP, u praksi realizovao svoju namjeru da od svojih bliskih prijatelja i drugova, kumova, vještaÄ•ki stvori "nove crnogorske kapitaliste".

Osmišljenom strategijom i politikom legalizacije švercerskih profita iz ranih 90-ih, namještenim fondovskim privatizacijama i potpuno kontrolisanom vauÄ•erskom privatizacijom i trÅ¾ištem kapitala, stvorena je prva generacija crnogorskih kapitalista, koja je trebalo da upravlja našom ekonomijom i da obezbjeÄ‘uje ekonomsku podlogu za nastavak vlasti politÄ•ke oligarhije koje ih je stvorila, tj. DPS i SDP.

NaÅ¾alost, trÅ¾ište, Ä•ak i ovo vještaÄ•ki stvoreno, izvitopereno i kontrolisano, postalo je dio globalnih procesa naši DPSSDP kapitalisti su bili suoÄ•eni sa uticajima spolja. Naši instant kapitalisti, "drugovi, prijatelji i kumovi", bez tradicije, znanja, preduzetniÄ•ke kulture, uglavnom primitivni polusvijet, bez znanja jezika, savremenih znanja iz investicija, trÅ¾išta kapitala, marketinga, menadÅ¾menta, odbijali su normlanu globalizaciju i integracije i okretali se sebi sliÄ•nim sjecikesama, prevarantima, korumpiranim politiÄ•arima, peraÄ•ima novca.

Kao kompenzaciju za svoje neznanje, imali su drÅ¾avu Crnu Goru, njenu korumpiranu i nekompetenu Vladu i zarobljene institucije, koje su mogli da koriste u odbranu svojih interesa.

Tako je formirana opasna mreÅ¾a privatnih interesa crnogorskih tajkuna i korumpiranih politiÄ•ara i drÅ¾avnih funkcionera i sluÅ¾benika na svim nivoima vlasti koja je stavljena u funkciju zaštite interesa novih crnogorksih kapitalista.

Ovakve korupcionaške mreÅ¾e, danas, predstavljaju najveÄ‡u biznsis barijeru i odgovorne su što nema direktnih inostranih investicija u Crnoj Gori.

Auto put nije ugovoren, zato što je jedan bivši ministar uporno insistrao da se njegova graÄ‘evinska operativa ukljuÄ•i u posao po neprihvatljivo visokim cijenama. Å½abljak ne moÅ¾e da iskoristi svoj investicioni potencijal i privuÄ•e ozbilje ulagaÄ•e u ski turizam, jer su lokalni DPS moÄ‡nici godinama pokušavali da bez novca i protiv zakona postanu vlasnici i hotela i skijališta.

Zbog razgranate korupcije izmeÄ‘u Ä•elnika opštine Ulcinj, Morskog dobra i Vlade, nije moguÄ‡e valorizovati potecijal Ade Bojane i Velike plaÅ¾e. DrvorpreraÄ‘ivaÄ•ke pogone u Pljevljima, RoÅ¾ajama, Kolašinu, PluÅ¾inama, Mojkovcu, Beranama, nije moguÄ‡e staviti u funkciju zbog odluke DPSSDP reÅ¾ima da se jednom zavarivaÄ•u auspuha dodijeli monopol na eksploataciju šuma.

Herceg Novi je veÄ‡ nekoliko godina jedini grad na jadranskoj obali kome je turizam strateška privredna garana, a nema nijedan veÄ‡i hotel. Opet zbog sulude ideje da neposobnom, nestruÄ•nom tajkunu prepustite tako ozbiljne projekte. Solana, hotel Fjord, Bjelasica Rada nalaze se pred gašenjem jer njihov novi vlasnik, nema potrebna znanja ni volje ni intersovanja da ih restrukturira, modernizuje i stavi u funkciju.

Da ne govorimo o bolesnoj ideji da se narko bosovi u Pljevaljima, RoÅ¾ajama i Kotoru pokušaju predstvaiti kao "investitori" i "strateški partneri" koji Ä‡e biti nosioci privrednog oporavka i razvoja ovih gradova.

NemoguÄ‡e je razvijati crnogorsku poljoprivredu, a da od 2000. visoki drÅ¾avni funkcioneri zaduÅ¾eni za ovu oblast imaju razgranate privatne šeme šverca poljoprivrednih proizvoda. PoÄ•elo je s paradajzom iz Tusrke, a sada su izmislili tzv. "humanitarne isporuke" koje se ne carine, a onda se plasiraju u najveÄ‡im reÅ¾imskim trgovaÄ•kim lancima. Zato naši farmeri ne mogu da prodaju svoju robu jer su im ministri konkurecnija.

O pljaÄ•ki banaka u Crnoj Gori gdje su tajkuni i kriminalci uzeli preko milijardu eura kredita, bez adekvatnih hipoteka koje sada ne vraÄ‡aju, ne treba trošiti rijeÄ•i. Sada te kredite vraÄ‡aju graÄ‘ani kroz kamate koje nerijetko prelaze i 10%. Crna Gora nije izgradila nijedan novi energestki izvor, zato što Ä•itavu stvar blokira vladajuÄ‡a porodica koja traÅ¾i enormne cifre za prodaju akcija u Rudniku uglja Pljevlja.

NemoguÄ‡e je investirati bilo šta u Budvi ako ne platite korupciju lokalnom poltiÄ•kom moÄ‡niku. O investicijama u oblasti igara na sreÄ‡u, nema ni govora, jer jedan vrlo blizak i drag moÄ‡nik šefu reÅ¾ima ima nepisani monopol. O jednom bivšem ministru zaduÅ¾enom za gradjevnske dozvole veÄ‡ se ispredaju bajke meÄ‘u investritorima. Zovu ga "mister 10%".

Zadatak nove vlasti je da oÄ•isti zemlju od ovih korupcionaških mreÅ¾a i da inostranim investitorima ponudi jasne planove i projekte, stabilnu garanciju privatne svojine i poštovanej ugovora. Jednostavno, oni traÅ¾e jasan, stabilan i predvidljiv poslovni ambijent. Bez neprijatnih iznenaÄ‘enja, iznenadnih novih uslova, veza i vezica, dodatnih plaÄ‡anja, reketa i korupcije.

Svaki legalni investitor koji planira da uloÅ¾i svoj kapital u Crnu Goru, mora biti zaintersovan za promjenu ove korupcionaške vlasti. Mi Ä‡emo teško i dugo pregovarati, štiteÄ‡i interes Crne Gore, njenog budÅ¾eta, graÄ‘ana, radnika, vodeÄ‡i raÄ•una o zaštiti prostora, kulturnog naslješÄ‘a, bezbjednosti i prospreitetu graÄ‘ana.

Kada se jednom postigne dogovor i potpise ugovor, inevstitori neÄ‡e morati da plaÄ‡aju nikome ništa dodatno. Ni bracu, ni seki, ni sinu, ni šuri. Samo da poštuju potpisano i rade transparentno, po zakonu i otvaraju nova radna mjesta za naše mlade ljude.